

คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และความหมายของคำแสดงทัศนภาวะ
สัญชาน “คือลี” ในภาษาไทยถิ่นอีสาน*

SYNTACTIC AND SEMANTIC PROPERTY OF EPISTEMIC MODALITY
“khɯ̌:si?” IN NORTHEASTERN THAI DIALECT

วราภรณ์ งอสอน

Waraporn Ngosorn

อิศเรศ ดลเพ็ญ

Itsarate Dolphen

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Khonkaen University, Thailand

E-mail: anoi_som@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์และความหมายของคำแสดงทัศนภาวะสัญชาน คำว่า “คือลี” ในภาษาไทยถิ่นอีสาน ซึ่งเป็นคำที่แสดงทัศนภาวะสัญชานหลายความหมาย ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้รวบรวมจากเอกสารต่าง ๆ หนังสือนิทานที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานในการแต่ง ข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ และภาษาไทยถิ่นอีสานที่ใช้ในชีวิตประจำวันจากละครโทรทัศน์ ซีรีส์ ภาพยนตร์ ผลการศึกษาคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ พบว่า คำแสดงทัศนภาวะสัญชาน “คือลี” ที่แสดงทัศนภาวะสัญชานนั้นมีการปรากฏในตำแหน่งและหน่วยสร้างทั้งหมด 3 หน่วยสร้าง ได้แก่ 1) นามวลี + คำแสดงทัศนภาวะสัญชาน + กริยาวลี + คำลงท้าย 2) นามวลี + คำแสดงทัศนภาวะสัญชาน + กริยาวลี + นามวลี และ 3) หน่วยสร้างที่พบ คือ คำบอกเวลา + คำแสดงทัศนภาวะสัญชาน + กริยาวลี เมื่อพิจารณาในแง่ของความหมาย ผลการศึกษาความหมาย พบว่า คำแสดงทัศนภาวะสัญชาน “คือลี” แสดงความหมายตามแนวคิดของคำแสดงทัศน ภาวะสัญชาน คือ เป็นการแสดงการคาดคะเนของผู้พูดที่พูดประโยคนั้น ๆ โดยพบว่ามี ความหมายย่อยทั้งหมด 3 ความหมาย ได้แก่ 1) การแสดงความเป็นไปได้ (Possibility) เป็นการคาดคะเนที่มีความเป็นไปได้ของผู้พูดว่าจะสิ่งที่พูดน่าจะเป็นไปได้ 2) การแสดงความน่าจะเป็น (Probability) เป็นการบ่งชี้ว่ามีความเป็นไปได้สูงว่าประพจน์นั้นเป็นจริง และ 3) การแสดงความ

* Received 9 June 2022; Revised 19 August 2022; Accepted 22 August 2022

เชื่อด้วยการอนุมาน (Inferred certainty) เป็นการบ่งชี้ว่าผู้พูดมีเหตุผลอย่างดีในการเชื่อว่า ประพจน์นั้นเป็นจริง

คำสำคัญ: วากยสัมพันธ์, คำแสดงทัศนภาวะสัญญาชน, ภาษาไทยถิ่นอีสาน

Abstract

The objective of this article was to analyze syntactic and semantic properties of epistemic modality called “khǐ:si?” in northeastern Thai dialect which conveys diverse meanings of epistemic modality. This study was a qualitative research complied northeastern Thai dialect data from documents, folk story tales, online databases and northeastern Thai dialect used in daily life from Dramas and Films. The result in term of syntactic property found that epistemic modality “khǐ:si?” referred to specified meaning of epistemic modality is obligately appeared in 3 the positions and constructive units ; 1) noun phrase + epistemic modality + verb phrase + particle 2) noun phrase + epistemic modality + verb phrase + noun phrase and 3) constructive unit found is temporal word + epistemic modality + verb phrase. Semantically, it found that epistemic modality “khǐ:si?” performs its meaning according to the framework of epistemic modality. It represents speaker’s inference whose sentences are uttered and found 3 minor meanings; 1) possibility which is a speaker’s possible inference, 2) probability which is highly inferred that the proposition is true, and 3) inferred certainty which identifies that speaker has rational reason to believe the proposition is true as well.

Keywords: Syntax, Epistemic Modality, Northeastern Thai Dialect

บทนำ

การแสดงทัศนภาวะสัญญาชน (Epistemic Modality) จัดเป็นระบบที่สำคัญในภาษา เพราะเป็น ระบบที่เราใช้ในการสื่อทัศนภาวะในด้านที่เกี่ยวข้องกับความจริงเท็จของเหตุการณ์ที่เราพูดถึงในประโยค ตัวอย่างเช่น เมื่อเรากล่าวประโยค “ญาญากลับมาแล้ว” ผู้พูดแสดงรายงานเกี่ยวกับเหตุการณ์การกลับมาของญาญาและแสดงว่าเหตุการณ์นั้นเป็นความจริง แต่ในประโยค “ญาญาคงกลับมาแล้ว” ผู้พูดแสดงว่าเหตุการณ์การกลับมาของญาน่านั้นเป็นการคาดคะเนของตัวผู้พูด กล่าวคือผู้พูดไม่ได้รับรอง ว่าเหตุการณ์นั้นเป็นจริงหรือไม่ การแสดงทัศนภาวะสัญญาชน (Epistemic Modality) ดังกล่าวนี้นี้ ทำให้มนุษย์สามารถกล่าวถึงเหตุการณ์ที่ผู้พูด คาดคะเน เป็นการแสดงความคิดเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของสิ่งต่าง ๆ การแสดงทัศนภาวะสัญญาชนนี้ส่งผลให้มนุษย์สามารถสื่อความคิดออกมาได้อย่างซับซ้อน พัฒนาผ่านการเสนอด้วยภาษาที่อยู่ในรูปการณ

คาดคะเนในไวยากรณ์ภาษาไทย มีระบบการแสดงทัศนภาวะที่เกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่ซับซ้อน เช่นเดียวกับภาษาอื่น ๆ แต่เท่าที่ผ่านมายังไม่มีการศึกษาระบบทัศนภาวะสัญญาณนี้โดยเฉพาะ การศึกษาที่ผ่านมาเป็นเพียงการกล่าวถึงรูปภาษาในกลุ่มและหน้าที่อย่างกว้าง ๆ เท่านั้น ดังเช่น ในหนังสือ “ไวยากรณ์ไทย” ของ นววรรณ พันธุเมธา ได้กล่าวถึงคำบอกความเห็นที่แสดง ความเห็นของผู้พูดว่ากริยานั้นเป็นไปได้เพียงไร ใช้หน้าคำกริยา เช่น ต้อง น่า ควร อาจ เห็น คง เป็นต้น (นววรรณ พันธุเมธา, 2527) งานวิจัยที่ศึกษาระบบญาณลักษณะในภาษาไทย โดย ศึกษาตามแนวทางที่ - ปริชาน ของระบบการแสดงทัศนภาวะในภาษาไทยโดยวิเคราะห์ประเภท ทางไวยากรณ์ของคำแสดงทัศนภาวะเท่านั้น (สุตา รังคุพันธุ์, 2547)

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ไม่ได้มีระบบการแสดงทัศนภาวะสัญญาณเฉพาะในภาษาไทย มาตรฐานเท่านั้น แต่ยังพบในภาษาไทยถิ่นอีสานด้วย ระบบการแสดงทัศนภาวะสัญญาณใน ภาษาไทยถิ่นอีสาน มีคำแสดง ทัศนภาวะสัญญาณที่เกี่ยวกับความเป็นไปได้ของเหตุการณ์และ เกี่ยวข้องกับการคาดคะเน การแสดงความคิดเห็นของผู้พูด ซึ่งตำแหน่งการปรากฏของคำแสดง ทัศนภาวะแตกต่างกัน และพบว่ามีความหมายหลายความหมาย ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า คำว่า “คือสิ” ในภาษาไทยถิ่นอีสาน สามารถแสดงความหมายเป็นคำแสดง ทัศนภาวะสัญญาณ ได้ความหมาย ย่อย ๆ หลายความหมาย และปรากฏในหน่วยสร้างที่หลากหลาย (ธนานันท์ ตรงดี, 2553) ดัง ตัวอย่างต่อไปนี้

1. มืออื่นคือสิบแล้วเวียกดอก

(พຽ່ງນີ້ຈະໄມ່ເສຣີຈຽງກອກ)

จากตัวอย่างที่ 1 คำว่า “คือสิ” ปรากฏหน้าภาคแสดง และสามารถปรากฏหน้าคำปฏิเสธ “บ” ได้ ทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้ทัศนภาวะที่บ่งบอกระดับความแน่ใจของผู้พูดที่มีต่อประพจน์ที่พูด

2. คือสิแพงคัก ๆ ข้าวปุ้นเจ้านี้

(ນ່າຈະແພງແນ່ ໆ ຂົນມືນຮ້ານນີ້)

จากตัวอย่างที่ 2 คำว่า “คือสิ” เป็นอนุภาคต้นประโยค และทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้ทัศนภาวะ ที่บ่งบอกระดับความแน่ใจของผู้พูด โดยเป็นการแสดงความแน่ใจจากสิ่งที่ได้เห็น

3. ผนคือสิตกนี้ล่ะ

(ຝນນ່າຈະຕກແນ່ ໆ)

ตัวอย่างที่ 3 คำว่า “คือสิ” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่ง นิวเคลียส อนุประโยค ผนคือสิตกนี้ล่ะ มีแก่นประโยค คือ ผนคือสิตกนี้ล่ะ แก่นประโยคนี้ ประกอบด้วยนิวเคลียส ตก ซึ่งมีคำแสดงทัศนภาวะ คือสิ ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส และมี อาร์กิวเมนต์ 1 อาร์กิวเมนต์ คือ ผน ตัวอย่างข้างต้นสามารถอธิบายได้ว่าคำแสดงทัศนภาวะ สัญญาณ “คือสิ” นั้นสามารถปรากฏได้หลายตำแหน่งในประโยคถึงแม้จะมีความหมายเดียวกันคือ เป็นการแสดงความแน่ใจของผู้พูดที่มีต่อประพจน์ที่พูด

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า จากคำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ “คือลี” ที่ได้กล่าวมานั้น แสดงให้เห็นว่า คำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ “คือลี” ในภาษาไทยถิ่นอีสานมีตำแหน่งการปรากฏที่หลากหลาย และมีความน่าสนใจที่จะวิเคราะห์เพื่อจำแนกหน่วยภาษาตามตำแหน่งการปรากฏ ส่วนประเด็นความหมายนั้น พบว่ามีการแสดงความหมายได้หลายความหมาย ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า หากเราศึกษาโครงสร้างประโยค และความหมายของคำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ “คือลี” จะทำให้สามารถจำแนกหน่วยภาษาที่แสดงทัศนภาวะสัญญาณในภาษาไทยถิ่นอีสานได้ชัดเจนมากขึ้น อีกทั้งยังสามารถอธิบายความหมายของคำแสดงทัศนภาวะสัญญาณได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีไวยากรณ์บทบาทอ้างอิง (Role and Reference Grammar) ซึ่งมีระบบที่จัดการกับหน่วยภาษาในกลุ่มนี้โดยเฉพาะ มาวิเคราะห์คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของคำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ “คือลี” ในภาษาไทยถิ่นอีสาน เนื่องจากทฤษฎีนี้เป็นการวิเคราะห์ประโยคตามโครงสร้างที่ปรากฏในประโยคและสามารถอธิบายตำแหน่งต่าง ๆ หน้าที่ ในโครงสร้างประโยคได้อย่างชัดเจน ซึ่งต่างจากไวยากรณ์อื่น คือ ในการแสดงลักษณะทางวากยสัมพันธ์กำหนดให้มีการแสดงโครงสร้างของประโยคเพียงระดับเดียว ซึ่งแสดงรูปประโยคที่ปรากฏขึ้นจริง ไม่มีโครงสร้างลึกที่แสดงความหมายของประโยคนั้น ๆ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าทฤษฎีนี้สามารถวิเคราะห์โครงสร้างในประโยคภาษาไทยถิ่นอีสานได้เป็นอย่างดีเนื่องจากภาษาไทยถิ่นอีสานเป็นภาษาที่มีโครงสร้างชัดเจน ไม่ซับซ้อนและสื่อความหมายตรงกับภาษาที่แสดง (ธนานันท์ ตรงดี, 2553) การวิเคราะห์ความหมายของคำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ “คือลี” ในภาษาไทยถิ่นอีสานนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรนำแนวคิดการจัดประเภทของทัศนภาวะสัญญาณที่แบ่งโดย ไบปี และคณะในปี 1995 และแรตเดน และคณะ ปี 2007 มาใช้ในการวิเคราะห์ความหมายของคำแสดงทัศนภาวะสัญญาณในภาษาไทยถิ่น เนื่องจากเกณฑ์ของไบปีนั้นมีความละเอียดครอบคลุมความหมายของทัศนภาวะสัญญาณทั้งหมด รวมทั้งสามารถอธิบายกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางความหมายเชื่อมโยงกับกระบวนการทางปริชานที่เกิดขึ้นได้อย่างละเอียด ในขณะที่เกณฑ์ของแรตเดน และคณะ ก็ประยุกต์มาจากเกณฑ์ของไบปีและคณะ แต่เพิ่มเติมเงื่อนไขที่มาจากปัจจัยภายนอกผู้พูดเข้ามาใช้ด้วย การศึกษาคำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ “คือลี” ในภาษาไทยถิ่นอีสาน โดยใช้ทฤษฎีไวยากรณ์บทบาทอ้างอิง (Role and Reference Grammar) และแนวคิดเรื่องความหมายของทัศนภาวะสัญญาณของ ไบปี และคณะในปี 1995 และแรตเดน และคณะ ปี 2007 ผลการวิจัยในครั้งนี้ จะแสดงให้เห็นถึงตำแหน่งการปรากฏทางวากยสัมพันธ์และความหมายเชิงทัศนภาวะสัญญาณในภาษาไทยถิ่นอีสาน และจะช่วยขยายองค์ความรู้ใหม่ทางด้านไวยากรณ์ของภาษาไทยถิ่นอีสานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น รวมทั้งจะเอื้อประโยชน์ในการศึกษาภาษาอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. วิเคราะห์คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของคำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ “คือลี” ในภาษาไทยถิ่นอีสาน
2. วิเคราะห์ความหมายของคำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ “คือลี” ในภาษาไทยถิ่นอีสาน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นสำรวจและรวบรวมข้อมูล

1.1 ทบทวนแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีไวยากรณ์บทบาทอ้างอิงเพื่อวิเคราะห์โครงสร้างวากยสัมพันธ์และแนวคิดทัศนภาวะสัญลักษณ์เพื่อวิเคราะห์ความหมาย และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 แหล่งข้อมูลที่ศึกษา ศึกษาจากเอกสารและฐานข้อมูลออนไลน์ ซึ่งเอกสารศึกษาจาก หนังสือนิทานก้อม นวนิยายและการ์ตูนที่แต่งโดยใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานปนกับภาษาไทยมาตรฐาน ได้แก่ เรื่องลูกอีสาน ของคำพูน บุญทวี เรื่องคำอ้าย ของยงค์ โสธร เรื่อง อัก ณ อีสาน ของพิมพ์ญา และการ์ตูนเรื่องหนูหินอินเทอร์เน็ต ของผดุง ไกรศรี และข้อมูลจาก สารานุกรม พจนานุกรมเพื่อใช้อ้างอิงความหมาย โดยใช้พจนานุกรมอีสาน - กลาง ฉบับ มข. - สวอ. จากข้อมูลเอกสารที่ใช้ศึกษามีหลายประเภทเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากขึ้น ส่วนข้อมูลออนไลน์ รวบรวมข้อมูลจาก Youtube ละคร ภาพยนตร์ และเพจ Facebook ที่มีการใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานและเป็นช่องทางที่ได้รับความนิยมสูง Youtube ได้แก่ รายการตลกเสียงอีสาน รายการ Eed Ponglang และรายการบ่าวบุญมา ภาพยนตร์ ได้แก่ ไทบ้านเดอะซีรีส์ สัมผัส เสียน สั้น 3 ตอน และละคร ได้แก่ นาคี และคำจู้เดอะซิทคอม

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงหรือการจดบันทึกข้อมูลจากการฟัง ผู้วิจัยจะนำมาถอดเป็นตัวอักษร โดยจะเขียนภาษาไทยถิ่นอีสานด้วยระบบการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน และเพื่อให้การสะกดคำเป็นไปอย่างมีระบบ ผู้วิจัยจะยึดตามระบบเสียงภาษาไทยถิ่นอีสาน (ธนานันท์ ตรงดี, 2557) สำหรับหน่วยเสียงพยัญชนะจะใช้อักษรไทยมาตรฐานแทน

1.4 ข้อมูลภาษาไทยถิ่นอีสานจากเอกสารประเภทนิทานก้อมอีสาน นวนิยาย และการ์ตูนที่แต่งเป็นภาษาไทยถิ่นอีสานร่วมกับภาษาไทยมาตรฐาน ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลภาษาไทยถิ่นอีสาน ตามที่ปรากฏในงานเขียนดังกล่าวโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง

2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์คุณสมบัติของวากยสัมพันธ์ของคำแสดงทัศนภาวะสัญลักษณ์ “คือสิ” ในภาษาไทยถิ่นอีสาน โดยใช้ทฤษฎีไวยากรณ์บทบาทอ้างอิง (Role and Reference Grammar) (Van Valin, R. D. & Lapolla, R. J., 1997) เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์โครงสร้างประโยคที่มีการปรากฏของคำแสดงทัศนภาวะสัญลักษณ์

2.2 วิเคราะห์ความหมายของคำแสดงทัศนภาวะสัญลักษณ์ “คือสิ” ในภาษาไทยถิ่นอีสาน โดยใช้แนวคิด การจัดประเภททัศนภาวะของ ไบปี และคณะ; แรดเดน และคณะ

(Bybee, J. et al., 1995); (Radden, D. et al., 2007) เป็นเกณฑ์ในการอธิบายความหมายของ คำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ

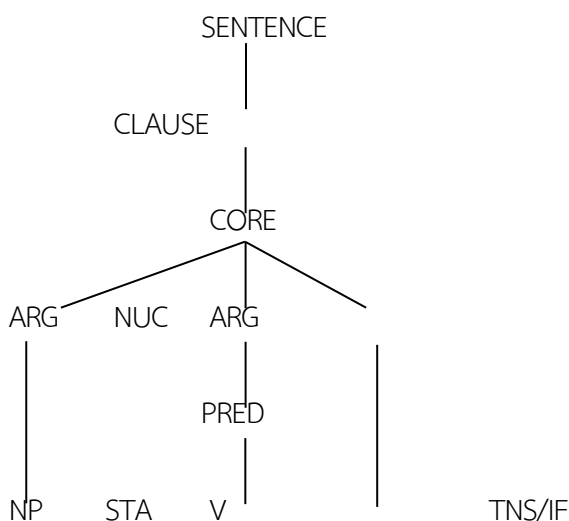
3. อภิปรายผล ขั้นสรุปและเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) หน่วยสร้างที่ปรากฏคำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ “คือสี” ในภาษาไทยถิ่นอีสาน 2) ความหมายของคำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ “คือสี” ในภาษาไทยถิ่นอีสาน

ผลการวิจัย พบว่า คำว่า “คือสี” ในภาษาไทยถิ่นอีสาน เป็นตัวดำเนินการ (Operators) ในประโยค จะปรากฏอยู่ในส่วนของแก่นประโยค (Core) ซึ่งมีการปรากฏอยู่ในตำแหน่งและหน่วยสร้าง ดังต่อไปนี้

1. หน่วยสร้างที่พบ คือ นามวลี + คำแสดงทัศนภาวะ + กริยวลี + คำลงท้าย

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงโครงสร้างประโยคตามหน่วยสร้าง

1.1 เลาคือสีเป็นลมนิ

(เขาเหมือนจะเป็นลมเลย)

(การ์ตูนหนูหิ้นอินเตอร์, 2562)

ตัวอย่างที่ 1.1 คำว่า “คือสี” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้า ตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค เลาคือสีเป็นลมนิ มีแก่นประโยค คือ เลาคือสีเป็นลม แก่นประโยค

นี้ประกอบด้วยนิวเคลียส เป็นลม ซึ่งมีค่าแสดงทัศนภาวะ คือสี ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส และมีอาร์กิวเมนต์ 1 อาร์กิวเมนต์ คือ เลา

1.2 บักรอดคือสีมาช้าวะ

(ไรรอดน่าจะมาช้า)

(ภาพยนตร์ไต้หวันเดอะซีรีส์, 2560)

ตัวอย่างที่ 1.2 คำว่า “คือสี” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค บักรอดคือสีมาช้าวะ มีแก่นประโยค คือ บักรอดคือสีมาช้าวะ แก่นประโยคนี้นี้ประกอบด้วยนิวเคลียส มา ซึ่งมีค่าแสดงทัศนภาวะ คือสี ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส และมีอาร์กิวเมนต์ 1 อาร์กิวเมนต์ คือ บักรอด

1.3 ฝนคือสีตกนี้ล่ะ

(ฝนน่าจะตกแน่ ๆ)

(ละครนาคิ, 2560)

ตัวอย่างที่ 1.3 คำว่า “คือสี” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค ฝนคือสีตกนี้ล่ะ มีแก่นประโยค คือ ฝนคือสีตกนี้ล่ะ แก่นประโยคนี้นี้ประกอบด้วยนิวเคลียส ตก ซึ่งมีค่าแสดงทัศนภาวะ คือสี ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส และมีอาร์กิวเมนต์ 1 อาร์กิวเมนต์ คือ ฝน

1.4 เขาคือสีอดตายก่อน

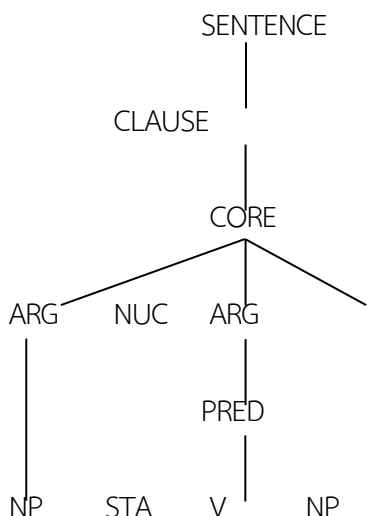
(เรน่าจะอดตายก่อน)

(คำพูน บุญทวี, 2538)

ตัวอย่างที่ 1.4 คำว่า “คือสี” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค เขาคือสีอดตายก่อน มีแก่นประโยค คือ เขาคือสีอดตายก่อน แก่นประโยคนี้นี้ประกอบด้วยนิวเคลียส อดตาย ซึ่งมีค่าแสดงทัศนภาวะ คือสี ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส และมีอาร์กิวเมนต์ 1 อาร์กิวเมนต์ คือ เขา

2. หน่วยสร้างที่พบ คือ นามวลี + คำแสดงทัศนภาวะ + กริยาวลี + นามวลี

ภาพที่ 2 แผนภาพแสดงโครงสร้างประโยคตามหน่วยสร้าง

2.1 แม่คือสิซังกุคัก

(แม่น่าจะเกลียดฉันมาก)

(สัมภาษณ์, 2560)

ตัวอย่างที่ 2.1 คำว่า “คือสิ” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค แม่คือสิซังกุคัก มีแก่นประโยค คือ แม่คือสิซังกุคัก แก่นประโยคนี้ประกอบด้วยนิวเคลียส ซัง ซึ่งมีคำแสดงทัศนภาวะ คือสิ ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส และมีอาร์กิวเมนต์ 2 อาร์กิวเมนต์ คือ แม่ และ กู

2.2 ครูแก้วคือสิฮักมึงคัก

(ครูแก้วน่าจะรักมึงมาก)

(ภาพยนตร์ไทบ้านเดอะซีรีส์, 2560)

ตัวอย่างที่ 2.2 คำว่า “คือสิ” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค ครูแก้วคือสิฮักมึงคัก มีแก่นประโยค คือ ครูแก้วคือสิฮักมึงคัก แก่นประโยคนี้ประกอบด้วยนิวเคลียส ฮัก ซึ่งมีคำแสดงทัศนภาวะ คือสิ ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส และมีอาร์กิวเมนต์ 2 อาร์กิวเมนต์ คือ ครูแก้ว และ มึง

2.3 ข่อยคือสีได้เฮ็ดงานให้เจ้า

(ฉันน่าจะได้ทำงานให้เธอ)

(การ์ตูนหนูหิ้นอินเทอร์เน็ต, 2562)

ตัวอย่างที่ 2.3 คำว่า “คือสี” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค ข่อยคือสีได้เฮ็ดงานให้เจ้า มีแก่นประโยค คือ ข่อยคือสีได้เฮ็ดงานให้เจ้า แก่นประโยคนี้นี้ประกอบด้วยนิวเคลียส เฮ็ดงาน ซึ่งมีคำแสดงทัศนภาวะ คือสี ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส และมีอาร์กิวเมนต์ 2 อาร์กิวเมนต์ คือ ข่อย และ เจ้า

2.4 เลาคือสีฟ้าเล่นนำผู้บ่าว

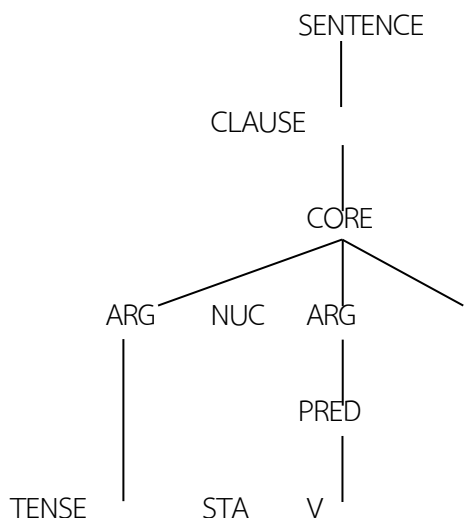
(เขาน่าจะวิ่งตามผู้ชาย)

(สัมภาษณ์, 2560)

ตัวอย่างที่ 2.4 คำว่า “คือสี” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค เลาคือสีฟ้าเล่นนำผู้บ่าว มีแก่นประโยค คือ เลาคือสีฟ้าเล่นนำผู้บ่าว แก่นประโยคนี้นี้ประกอบด้วยนิวเคลียส เล่นนำ ซึ่งมีคำแสดงทัศนภาวะ คือสี ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส และมีอาร์กิวเมนต์ 2 อาร์กิวเมนต์ คือ เลา และ ผู้ชาย

จากตัวอย่างที่ (2.1) - (2.4) พบว่า คำว่า “คือสี” ปรากฏหน้านิวเคลียสและตามหลังนามวลีที่ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค คำว่า “คือสี” แสดงความหมายบ่งชี้ทัศนภาวะสัญญาณในประโยค

3. หน่วยสร้างที่พบ คือ คำบอกเวลา + คำแสดงทัศนภาวะ + กริยาวลี

ภาพที่ 3 แผนภาพแสดงโครงสร้างประโยคตามหน่วยสร้าง

3.1 มืออื่นคือสืบแล้วเวียกดอก
(พรุ่งนี้งานไม่น่าจะเสร็จหรอก)

(คำจำเอะอะชิตคอม, 2563)

ตัวอย่างที่ 3.1 คำว่า “คือสิ” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค มืออื่นคือสืบแล้วเวียกดอก มีแก่นประโยค คือ มืออื่นคือสืบแล้วเวียกดอก แก่นประโยคนี้ประกอบด้วยนิวเคลียส บ่แล้ว ซึ่งมีค่าแสดงทัศนภาวะ คือสิ ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส

3.2 มือนี้คือสืบทันแล้วละ
(วันนี้น่าจะไม่ทันแล้ว)

(Eed Ponglang, 2564)

ตัวอย่างที่ 3.2 คำว่า “คือสิ” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค มือนี้คือสืบทันแล้วละ มีแก่นประโยค คือ มือนี้คือสืบทันแล้วละ แก่นประโยคนี้ประกอบด้วยนิวเคลียส บ่ทัน ซึ่งมีค่าแสดงทัศนภาวะ คือสิ ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส

3.3 มือนี้คือสืบมีดวงแล้ว
(วันนี้น่าจะไม่มีดวงแล้ว)

(รายการข่าวบุญมา, 2564)

ตัวอย่างที่ 3.3 คำว่า “คือสิ” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค มือนี้คือสืบมีดวงแล้ว มีแก่นประโยค คือ มือนี้คือสืบมีดวงแล้ว แก่นประโยคนี้ประกอบด้วยนิวเคลียส บ่มี ซึ่งมีค่าแสดงทัศนภาวะ คือสิ ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส มีอาร์กิวเมนต์ คือ ดวง

จากตัวอย่างที่ (3.1) - (3.3) จะเห็นว่าคำว่า “คือสิ” ปรากฏอยู่หลังคำบอกเวลา และอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียสของแก่นประโยค ซึ่งแสดงความหมายบ่งชี้ทัศนภาวะสัญญาณในประโยค สังเกตเห็นได้ว่า คำว่า “คือสิ” ที่พบในประโยคภาษาไทยถิ่นอีสานที่แสดงความหมายบ่งชี้ทัศนภาวะสัญญาณในหน่วยสร้างดังกล่าว สามารถอยู่หน้าคำปฏิเสธ บ่ ได้ และมักจะมีคำลงท้ายประโยคเพื่อแสดงความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็น การคาดคะเนของผู้พูด

จากการวิเคราะห์ความหมายของคำว่า “คือสิ” ผลการศึกษาพบว่า คำว่า “คือสิ” มีความหมายทั้งหมด 3 ความหมาย ดังนี้

3.1 การแสดงความเป็นไปได้ (Possibility) คือ การแสดงความเป็นไปได้ (Possibility) เป็นการบ่งชี้ว่าประพจน์หรือความหมายของประโยคมีความเป็นไปได้ที่จะเป็นจริง

(Bybee, J. et al., 1995) สอดคล้องกับ แรตเดน และคณะ ที่กล่าวว่า การแสดงความเป็นไปได้ เป็นการแสดงการคาดคะเนที่มีความเป็นไปได้ของผู้พูด (Radden, D. et al., 2007) ซึ่งความหมายดังกล่าวนี้พบการปรากฏในประโยคที่มีคำว่า “คือสิ” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.1.1 เฮาคือสิอดตายก่อน

(ฉันน่าจะอดตายก่อน)

(เฮาฮักภาษาอีสาน, 2562)

ตัวอย่างที่ 3.1.1 คำว่า “คือสิ” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค เฮาคือสิอดตายก่อน มีแก่นประโยค คือ เฮาคือสิอดตายก่อน แก่นประโยคนี้นี้ประกอบด้วยนิวเคลียส อดตาย ซึ่งมีค่าแสดงทัศนภาวะ คือสิ ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส และมีอาร์กิวเมนต์ 1 อาร์กิวเมนต์ คือ เฮา

แสดงความหมายบ่งชี้ทัศนภาวะสัญญาณในประโยค ผู้พูดพูดแสดงความคิดเห็นที่ต้องการสื่อความหมายว่าตนเองน่าจะอดตาย ซึ่งต้องการสื่อว่ามีความเป็นไปได้ที่เค้าจะอดตาย โดยอาจจะคาดเดาจากสิ่งที่เกิดกับตนเองว่ามีความเป็นไปได้

3.1.2 ข่อยคือสิได้เฮ็ดงานให้เจ้า

(ฉันน่าจะได้ทำงานให้เธอ)

(การ์ตูนหนูหินอินเตอร์, 2562)

ตัวอย่างที่ 3.1.2 คำว่า “คือสิ” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค ข่อยคือสิได้เฮ็ดงานให้เจ้า มีแก่นประโยค คือ ข่อยคือสิได้เฮ็ดงานให้เจ้า แก่นประโยคนี้นี้ประกอบด้วยนิวเคลียส เฮ็ดงาน ซึ่งมีค่าแสดงทัศนภาวะ คือสิ ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส และมีอาร์กิวเมนต์ 2 อาร์กิวเมนต์ คือ ข่อย และ เจ้า

แสดงความหมายบ่งชี้ทัศนภาวะสัญญาณในประโยค สังเกตเห็นได้ว่าคำว่า “คือสิ” ที่พบในประโยคภาษาไทยถิ่นอีสานที่แสดงความหมายบ่งชี้ทัศนภาวะสัญญาณ โดยมีประธาน ข่อย พูดแสดงความคิดเห็น ซึ่งสื่อความหมายว่าตนเองน่าจะได้ทำงานช่วย ผู้พูดที่เป็นประธานของประโยคต้องการสื่อว่ามีความเป็นไปได้ที่เค้าจะได้ช่วยเพื่อนทำงาน โดยอาจจะคาดเดาจากบริบทที่เกิดขึ้นในขณะนั้นของผู้พูด

3.1.3 มื่ออื่นคือสิบ่แล้วเวียกดอก

(พรุ่งนี้งานไม่น่าจะเสร็จหรอก)

(คำจู้เดอะชิตคอม, 2563)

ตัวอย่างที่ 3.1.3 คำว่า “คือสิ” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค มื่ออื่นคือสิบ่แล้วเวียกดอก มีแก่นประโยค คือ มื่ออื่นคือสิบ่

แล้วเวียกดอก แก่นประโยคนี้นี้ประกอบด้วยนิวเคลียส บ่แล้ว ซึ่งมีคำแสดงทัศนภาวะ คือลี ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส

แสดงความหมายบ่งชี้ทัศนภาวะสัญญาณในประโยค สังเกตเห็นได้ว่าคำว่า “คือลี” ที่พบในประโยคภาษาไทยถิ่นอีสานที่แสดงความหมายบ่งชี้ทัศนภาวะสัญญาณ โดยมีผู้พูดพูดแสดงความคิดเห็น ซึ่งสื่อความหมายว่างานของผู้พูดน่าจะไม่มีเสร็จ ซึ่งผู้พูดที่เป็นประธานของประโยคต้องการสื่อว่ามีความเป็นไปได้ที่งานเค้าจะไม่เสร็จ

3.1.4 มื้ออื่นคือลีบได้ไปนำดอก

(วันนี้น้ำจะไม่ได้ไปด้วยหรอก)

(พิมพ์ญา, 2558)

ตัวอย่างที่ 3.1.4 คำว่า “คือลี” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค มื้ออื่นคือลีบได้ไปนำดอก มีแก่นประโยค คือ มื้ออื่นคือลีบได้ไปนำดอก แก่นประโยคนี้นี้ประกอบด้วยนิวเคลียส บ่ได้ไป ซึ่งมีคำแสดงทัศนภาวะ คือลี ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส

แสดงความหมายบ่งชี้ทัศนภาวะสัญญาณในประโยค สังเกตเห็นได้ว่าคำว่า “คือลี” ที่พบในประโยคภาษาไทยถิ่นอีสานที่แสดงความหมายบ่งชี้ทัศนภาวะสัญญาณ โดยมีผู้พูดพูดแสดงความคิดเห็น ซึ่งสื่อความหมายว่าพรุ่งนี้เขาอาจจะไม่ได้ไปด้วย ซึ่งผู้พูดที่เป็นประธานของประโยคต้องการสื่อว่ามีความเป็นไปได้ที่เค้าจะไม่ได้ไป ซึ่งในความเป็นจริงอาจจะไปหรือไม่ได้ไปก็ได้

3.2 การแสดงความน่าจะเป็น (Probability) คือ การแสดงความน่าจะเป็น (Probability) เป็นการบ่งชี้ว่ามีความเป็นไปได้สูงว่าประพจน์นั้น ๆ จะเป็นจริง (Bybee, J. et al., 1995) สอดคล้องกับ แรตเดน และคณะ ที่กล่าวว่า เป็นการคาดเดาว่าน่าจะเป็นอย่างที่เราคิด (Radden, D. et al., 2007) ซึ่งความหมายดังกล่าวนี้พบการปรากฏในประโยคที่มีคำว่า “คือลี” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.2.1 ฝนคือลิตกนี้ล่ะ

(ฝนน้ำจะตกแน่ ๆ)

(ละครนาคิ, 2560)

ตัวอย่างที่ 3.2.1 คำว่า “คือลี” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค ฝนคือลิตกนี้ล่ะ มีแก่นประโยค คือ ฝนคือลิตกนี้ล่ะ แก่นประโยคนี้นี้ประกอบด้วยนิวเคลียส ตก ซึ่งมีคำแสดงทัศนภาวะ คือลี ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส และมีอาร์กิวเมนต์ 1 อาร์กิวเมนต์ คือ ฝน

แสดงความหมายบ่งชี้ทัศนภาวะสัญญาณในประโยค สังเกตเห็นได้ว่าคำว่า “คือลี” ที่พบในประโยคภาษาไทยถิ่นอีสานที่แสดงความหมายบ่งชี้ทัศนภาวะสัญญาณจะมีการละประธาน

ของประโยค แต่จะเป็นการพูดแสดงความคิดเห็นของผู้พูดที่ต้องการสื่อความหมายว่าฝนน่าจะตก โดยผู้พูดอาจจะคาดเดาจากสภาพอากาศที่ผู้พูดเห็น และมักจะมีคำอนุภาคท้ายประโยค นี่ล่ะ ต่อท้ายประโยคเสมอ และผู้พูดต้องการสื่อว่ามีความน่าจะเป็นไปได้สูงที่ฝนอาจจะตกได้

3.2.2 น้ำคือสีท่วมนา

(น้ำน่าจะท่วมนา)

(ละครนาศิ, 2560)

ตัวอย่างที่ 3.2.2 คำว่า “คือสี” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้า ตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค น้ำคือสีท่วมนา มีแก่นประโยค คือ น้ำคือสีท่วมนา แก่นประโยคนี้ ประกอบด้วยนิวเคลียส ท่วม ซึ่งมีค่าแสดงทัศนภาวะ คือสี ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส และมีอาร์กิวเมนต์ 2 อาร์กิวเมนต์ คือ น้ำ และ นา

แสดงความหมายบ่งชี้ทัศนภาวะสัญญาณในประโยค เป็นการพูดแสดงความคิดเห็นของผู้พูดที่ต้องการสื่อความหมายว่าน้ำน่าจะท่วมนา โดยผู้พูดอาจจะคาดเดาจากสภาพอากาศหรือเหตุการณ์ที่ผู้พูดเห็น และผู้พูดต้องการสื่อว่ามีความน่าจะเป็นไปได้สูงที่น้ำจะท่วม

3.3 การแสดงความเชื่อด้วยการอนุมาน (Inferred certainty) คือ การแสดง ความเชื่อด้วยการอนุมาน (Inferred certainty) เป็นการบ่งชี้ว่าผู้พูดมีเหตุผลอย่างดีในการเชื่อว่า ประพจน์นั้นเป็นจริง (Bybee, J. et al., 1995) สอดคล้องกับ แรตเดน และคณะ ที่กล่าวว่า เป็นการแสดงการอนุมานว่าเชื่ออย่างที่พูด (Radden, D. et al., 2007) ซึ่งความหมายดังกล่าวนี้พบ การปรากฏในประโยคที่มีคำว่า “คือสี” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.3.1 ขายแพงปานนี้คือสีรวยอยู่

(ขายของแพงขนาดนี้คงจะรวย)

(Eed Ponglang, 2564)

ตัวอย่างที่ 3.3.1 คำว่า “คือสี” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้า ตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค ขายแพงปานนี้คือสีรวยอยู่ มีแก่นประโยค คือ ขายแพงปานนี้คือสี รวยอยู่ แก่นประโยคนี้ประกอบด้วยนิวเคลียส รวย ซึ่งมีค่าแสดงทัศนภาวะ คือสี ปรากฏอยู่ ตำแหน่งหน้านิวเคลียส

แสดงความหมายบ่งชี้ทัศนภาวะสัญญาณในประโยค จะเห็นว่าผู้พูดพูดแสดงความคิดเห็น ซึ่งผู้พูดที่ต้องการสื่อความหมายว่า แม้ค่าขายของแพงน่าจะรวย โดยผู้พูดอาจจะคาดเดาจากเหตุผลที่มีคือ แม้ค่าขายของแพงเกินจริงจากปกติ และผู้พูดต้องการสื่อว่าผู้พูดมีความเชื่อว่าจะเป็นอย่างนั้นเพราะมีเหตุผลที่สมเหตุสมผลที่ทำให้อนุมานได้

3.3.2 สภาพนี้ร้านคือสีเงินแล้ว (ร้านสภาพนี้น้ำจะเงินแล้ว)

(คำจำเอนะชิตคอม, 2563)

ตัวอย่างที่ 3.3.2 คำว่า “คือสี” เป็นตัวดำเนินการในประโยค ซึ่งปรากฏอยู่หน้าตำแหน่งนิวเคลียส อนุประโยค สภาพนี้ร้านคือสีเงินแล้ว มีแก่นประโยค คือ สภาพนี้ร้านคือสีเงินแล้ว แก่นประโยคนี้ประกอบด้วยนิวเคลียส เงิน ซึ่งมีคำแสดงทัศนภาวะ คือสี ปรากฏอยู่ตำแหน่งหน้านิวเคลียส

แสดงความหมายบ่งชี้ทัศนภาวะสัญญาชนในประโยค จะเห็นว่าผู้พูดแสดงความคิดเห็น ซึ่งผู้พูดต้องการสื่อความหมายว่า ร้านค้าน้ำจะเงินแล้ว โดยผู้พูดอาจจะคาดเดาจากเหตุผลที่มีคือ ดูจากสภาพร้านค้า และผู้พูดต้องการสื่อว่าผู้พูดมีความเชื่อว่าจะเป็นอย่างนั้นเพราะมีเหตุผลที่สมเหตุสมผลที่ทำให้อนุมานได้

อภิปรายผล

การปรากฏของคำว่า “คือสี” ในภาษาไทยถิ่นอีสานในหน่วยสร้างต่าง ๆ ที่แสดงความหมายบ่งชี้ทัศนภาวะสัญญาชนนั้น มีการปรากฏในหน่วยสร้างที่หลากหลาย ทั้งหน่วยสร้างที่มีนามวลีทำหน้าที่เป็นประธานและหน่วยสร้างที่มีการละประธาน แต่ยังคงมีการแสดงความหมายทัศนภาวะสัญญาชนซึ่งมีทั้งความเหมือนและแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐาน พบว่า คำว่า “คือสี” ในภาษาไทยถิ่นอีสานนั้น สามารถทำหน้าที่เป็นคำแสดงทัศนภาวะสัญญาชน โดยสื่อความหมายจากผู้พูดประโยคในขณะนั้น ซึ่งงานวิจัยนี้พบว่า คำว่า “คือสี” สามารถจัดเป็นคำแสดงทัศนภาวะสัญญาชนตามโครงสร้างและความหมายที่ปรากฏได้ และยังแสดงความหมาย ทัศนภาวะสัญญาชนย่อย ๆ 3 ความหมาย คือ 1) การแสดงความเป็นไปได้ (Possibility) 2) การแสดงความน่าจะเป็น (Probability) คือ การแสดงความน่าจะเป็น (Probability) และ 3) การแสดงความเชื่อด้วยการอนุมาน (Inferred certainty) สอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาไวยากรณ์ภาษาไทยถิ่นอีสาน (ธนานันท์ ตรงดี, 2553) ที่ศึกษาเรื่อง ตัวบ่งชี้ทัศนภาวะในภาษาไทยถิ่นอีสาน พบว่า ตัวบ่งชี้ทัศนภาวะสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ทัศนภาวะการโน้มนำ (Deontic) โดยทัศนภาวะแบบโน้มนำนี้ ผู้พูดโน้มนำให้ผู้ฟังทำบางสิ่งบางอย่าง เช่น “คำว่า” “เพนตา” “หน้าสี” และทัศนภาวะสัญญาชน (Epistemic) เป็นทัศนภาวะที่เพิ่มความแน่ใจต่อประพจน์ ทัศนภาวะที่บอกระดับความแน่ใจ ใช้บ่งบอกความแน่ใจของผู้พูดที่มีต่อประพจน์ที่พูด เช่น คำว่า “สี” “หน้าสี” “เบิ่งซงสี” งานวิจัยดังกล่าวสนับสนุนแนวคิดเรื่องความหมายของทัศนภาวะในภาษาไทยถิ่นอีสาน จะเห็นว่าการวิจัยที่กล่าวถึงเรื่องทัศนภาวะในภาษาไทยถิ่นอีสานมีปริมาณไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยเกี่ยวกับทัศนภาวะในภาษาไทยมาตรฐาน แสดงให้เห็นถึง การปรากฏของคำแสดงทัศนภาวะและความหมายของคำแสดงทัศนภาวะในบริบทต่าง ๆ ทั้งในภาษาไทยและภาษาอื่น ๆ

ความหมายของทัศนภาวะที่พบในงานวิจัยส่วนใหญ่ ให้ความหมายคล้ายกัน คือ เป็นมโนทัศน์ที่ผู้พูดใช้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก โดยมีความหมายย่อยอื่น ๆ อีกหลายความหมาย กรอบความหมายของคำแสดงทัศนภาวะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการจัดประเภททัศนภาวะ (Bybee, J. et al., 1995); (Radden, D. et al., 2007) ที่กล่าวว่าทัศนภาวะคือ การแสดงความคิดเห็นของผู้พูด โดยแบ่งประเภทตามความหมายกว้าง ๆ คือ แสดงการคาดคะเน แสดงความสามารถ และแสดงความปรารถนา งานวิจัยข้างต้นมีประโยชน์อย่างยิ่งเพราะจะช่วยให้ผู้วิจัยเห็นแนวทางการวิเคราะห์วากยสัมพันธ์และความหมายของคำแสดงทัศนภาวะในภาษาไทยถิ่นอีสาน สอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษา คำแสดงทัศนภาวะในภาษาไทยนั้น เป็นประเภททางไวยากรณ์ที่อธิบายความหมายของการแสดงความคิดเห็นของผู้พูด โดยเป็นการแสดงความรู้สึก เจตนาของผู้พูด เช่น การแสดงความตั้งใจ การคาดหมาย การคาดคะเน หรือการตัดสินใจ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ว่า คำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ “คือลี” ในภาษาไทยถิ่นอีสาน มีการปรากฏในตำแหน่งและหน่วยสร้างทั้งหมด 3 หน่วยสร้าง ได้แก่ 1) นามวลี + คำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ + กริยาวลี + คำลงท้าย 2) นามวลี + คำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ + กริยาวลี + นามวลี และ 3) หน่วยสร้างที่พบ คือ คำบอกเวลา + คำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ + กริยาวลี และเมื่อพิจารณาในแง่ของความหมาย พบว่า คำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ “คือลี” แสดงความหมายตามแนวคิดของคำแสดงทัศนภาวะสัญญาณ ทั้งหมด 3 ความหมาย ได้แก่ 1) การแสดงความเป็นไปได้ (Possibility) 2) การแสดงความเป็นไป (Probability) คือ การแสดงความเป็นไป (Probability) และ 3) การแสดงความเชื่อด้วยการอนุมาน (Inferred certainty) สำหรับข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาคำแสดงทัศนภาวะสัญญาณในภาษาไทยถิ่นอีสานยังมีไม่มากนัก บทความนี้ผู้วิจัยศึกษาคำแสดงทัศนภาวะสัญญาณโดยใช้ทฤษฎีไวยากรณ์ บทบาทอ้างอิงและแนวคิดทัศนภาวะสัญญาณ หากมีการศึกษาโดยใช้ทฤษฎีไวยากรณ์อื่น ๆ มาวิเคราะห์เพิ่มเติมจะช่วยเติมเต็มองค์ความรู้เรื่องคำแสดงทัศนภาวะสัญญาณในภาษาไทยถิ่นอีสานได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของคุณฐนิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น เรื่อง “คำแสดงทัศนภาวะสัญญาณในภาษาไทยถิ่นอีสาน” ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิศเรศ ดลเพ็ญ อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยนี้

เอกสารอ้างอิง

- การ์ตูนหนูหีนีเตอร์. (2562). หนูหีนีเตอร์. เรียกใช้เมื่อ 4 มกราคม 2565 จาก <https://www.mebmarket.com/index>
- คำจุ้เดอะชิตคอม. (2563). ซีรีส์คำจุ้เดอะชิตคอม. เรียกใช้เมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2565 จาก <https://www.youtube.com/watch?v=0ANLVZAAKNs>
- คำพูน บุญทวี. (2538). ลูกอีสาน. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจเทรดดิ้ง.
- ธนานันท์ ตรงดี. (2553). ไวยากรณ์ภาษาไทยถิ่นอีสาน. ในการประชุมวิชาการโครงการไวยากรณ์ไทยฉบับครอบครัวคลุมภาษาย่อย เรื่อง ความหลากหลายของภาษาในสังคมไทย ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่น และภาษาย่อยในสังคมไทย : ประเด็นปัญหาและข้อค้นพบใหม่. กรุงเทพมหานคร: เอเอสพี.
- ธนานันท์ ตรงดี. (2557). ภาษาไทยถิ่นอีสาน. ในการประชุมวิชาการโครงการไวยากรณ์ไทยฉบับครอบครัวคลุมภาษาย่อย เรื่อง ความหลากหลายของภาษาในสังคมไทย ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่น และภาษาย่อยในสังคมไทย : ฉบับไวยากรณ์ไทยถิ่นอีสาน. กรุงเทพมหานคร: เอเอสพี.
- นworรณ พันธุมธา. (2527). ไวยากรณ์ไทย. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- พิมพ์ญา. (2558). อัก ณ อีสาน. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ญานุก.
- ภาพยนตร์ไต้หวันเดอะซีรีส์. (2560). ไต้หวันเดอะซีรีส์. เรียกใช้เมื่อ 2 มกราคม 2565 จาก <https://movie.trueid.net/th-th/movie/Yxp6qyORM9ao>
- รายการบ่าวบุญมา. (2564). Youtube chanel บ่าวบุญมา. เรียกใช้เมื่อ 4 มีนาคม 2565 จาก <https://www.youtube.com/watch?v=-ZuJaQqgJRA>
- ละครนาคิ. (2560). ละครโทรทัศน์เรื่องนาคิ. เรียกใช้เมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2565 จาก <https://ch3plus.com/v/56072>
- สัมภาษณ์. (2560). ภาพยนตร์สัมภาษณ์. เรียกใช้เมื่อ 20 มกราคม 2565 จาก <https://www.youtube.com/c/MajorGroup>
- สุดา รังกุพันธุ์. (2547). กริยาวรรณและมาในภาษาไทย. ใน วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฮฮาอีภาษาอีสาน. (2562). เพจเฮฮาอีภาษาอีสาน. เรียกใช้เมื่อ 3 มีนาคม 2565 จาก <https://www.facebook.com/HaohugpasaEsan>
- Bybee, J. at al. (1995). The Evolution of Grammar: Tense, Aspect, and Modality in the Language of the world. Caribridge: Chicago and London: The University of Chicago Press.
- Eed Ponglang. (2564). Eed Ponglang. Retrieved มกราคม 30 , 2565, from https://www.youtube.com/results?search_query=eed+ponglang

Radden, D. at al. (2007). Modality. Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins Publishing.

Van Valin, R. D., Jr. & Lapolla, R. J. (1997). Syntax: Structure, Meaning and Function. Cambridge: Cambridge University Press.